

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 146/2024
05.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милан Станојевић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Чачак“ кога заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради поништаја решења, утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 800/23 од 12.09.2023. године, у седници одржаној 05.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 800/23 од 12.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 433/21 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог број .. (погрешно означеног као ..) од 14.01.2022. године о престанку радног односа, што је тужени дужан признати. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се у односу на туженог утврди да је преображен радни однос на одређено време у радни однос на неодређено време и да се обавезе тужени да тужиљу врати на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми и радним способностима. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж1 800/23 од 12.09.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Основног суда у Чачку П1 433/21 од 29.09.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, па је оцено да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. у вези са одредбом члана 396. став 1. ЗПП, с обзиром да другостепени суд јесте оценио све битне жалбене наводе.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на одређено време, по основу више сукцесивно закључених уговора о раду, на радном месту Први уговор о раду закључен је 19.12.2019. године, а последњи уговор о раду 23.07.2020. године, који је био закључен до 22.10.2020. године. Уговори о раду закључивани су на период од једног до три месеца. Пре истека рока од три месеца на које је закључен уговор о раду од 23.07.2020. године, тужила и тужени су 14.09.2020. године закључили анекс уговора о раду којим је продужен рок на који је тужила засновала радни однос на одређено време за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада, ради неге детета и посебне неге детета. Тужени је 15.11.2021. године донео решење о престанку радног односа тужиле због истека рока на који је радни однос заснован, закључно са 15.11.2021. године. Како је тужила накнадно доставила потврду да јој је продужено одсуство са рада због посебне неге детета до 16.01.2022. године, тужени је новим решењем од 12.01.2022. године огласио ништавим претходно решење о престанку радног односа, а решењем од истог датума тужиле је одобрио одсуство са рада ради посебне неге детета до 16.01.2022. године. Оспореним решењем од 14.01.2022. године тужени је утврдио да је радни однос тужиле заснован уговором о раду престао због истека рока на који је заснован закључно са 16.01.2022. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиле одбили, налазећи да нису испуњени услови за преображај радног односа прописани чланом 37. Закона о раду, будући да тужила није ефективно радила код туженог у периоду дужем од 24 месеца. Осим тога, тужени је корисник јавних средстава, а у конкретном случају нису испуњени услови из Закона о буџетском систему прописани одредбом члана 27.е, односно 27.к тог Закона.

По оцени Врховног суда нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописане су две групе основа за заснивање радног односа на одређено време и два разлога за преображај тог радног односа у радни однос на неодређено време. Ставом 1. тог члана, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком, или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба, а ставом 2. да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Према ставу 6. одредбе члана 37. Закона о раду, ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Сагласно члану 2. став 1. тач. 5. и 9. Закона о буџетском систему, тужени је корисник јавних средстава па се у односу на њега примењују одредбе тог закона.

Законом о изменама о допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108/2013 од 06.12.2013. године), у члану 27.е) додати су нови ставови 34. и 35., којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става Закона, радни однос са новим лицем може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Наведена одредба члана 27.е став 34. Закона о буџетском систему новелирана је каснијим Изменама и допунама („Службени гласник РС“, бр. 142/2014 ... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2016. године („Службени гласник РС“, бр. 103/2015), затим до 31.12.2017. године („Службени гласник РС“, бр. 99/16), до 31.12.2018. године („Службени гласник РС“, бр. 113/17), до 31.12.2019. године („Службени гласник РС“, бр. 95/18... 31/19), односно до 31.12.2020. године („Службени гласник РС“, бр. 72/2019... 149/20).

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 149/20 од 11.12.2020. године са применама од 01.01.2021. године и 92/23 од 27.10.2023. године) у члану 3. додат је члан 27.к којим је прописано да је у одређеним случајевима дозвољено заснивање радног односа на неодређено време и без сагласности надлежне комисије Владе РС уколико су испуњени предвиђени услови у законом предвиђеном поступку. Наиме, у периоду од 01. јануара 2021. године до 31. децембра 2026. године корисницима јавних средстава дозвољено је да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства.

Чланом 105. Закона о буџетском систему, прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописано у супротности са овим законом примењују се одредбе овог закона.

У конкретном случају, тужиља је била запослена код туженог по више sukcesивно закључених уговора о раду на одређено време у периоду од 20.12.2019. године до 16.01.2022. године, с тим да тужиља није обављала ефективни рад код туженог у периоду од септембра 2020. године до престанка радног односа 16.01.2022. године, јер се у том периоду налазила на одсуству због трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета. Стога и по становишту Врховног суда, нису испуњени услови за преображај радног односа, јер тужиља код туженог није радила ефективно у периоду дужем од 24 месеца. Даље, како је тужени корисник буџетских средстава, следи да је правилан и закључак нижестепених судова да нема услова за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. Наиме, Законом о изменама и допунама Закона о

буџетском систему, који је био у примени у време када је тужила први пут засновала радни однос код туженог на одређено време, било је забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места и била је неопходна сагласност надлежног тела Владе за заснивање радног односа на неодређено време, а која сагласност како то произилази из списка је у конкретном случају изостала. Такође, тужила у току поступка није истицала чињеницу да су у периоду од 01.01.2021. године до престанка радног односа били испуњени услови да је тужени прими у радни однос на неодређено време, без посебних дозвола и сагласности, у смислу члана 27.к Закона о буџетском систему, па чињеница да је радни однос тужили престао након што је у одређеном степену ублажена забрана запошљавања у односу на раније важећи члан 27.е Закона о буџетском систему, није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Решење о отказу уговора о раду тужили тужени је донео због истека рока на који је радни однос заснован, што значи да се ради о декларативној одлуци. Стога је основано одбијен тужбени захтев за поништај решења о престанку радног односа и за враћање тужиле на рад.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**